

Raadsvoorstel

Onderwerp Meerjareninvesteringsplan vervangingen en groot onderhoud 2022-2031

Steller/telnr. Narine Abramjan/ 83 80 Bijlagen 1

Registratienummer **628157-2022**

Classificatie Openbaar Geheim Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)

Portefeuillehouder Wijnja

Langetermijn agenda (LTA) Raad LTA ja: Maand 2 Jaar 2023
LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. het meerjarenprogramma vervangingen en groot onderhoud 2022-2031 vast te stellen;
- II. kennis te nemen van de second opinion door de Antea group;
- III. de totale kosten voor de investeringsprojecten beheer openbare ruimte (excl. GWRP) te bepalen op 78,6 miljoen euro;
- IV. de structurele kapitaallasten 2023 tot en met 2026 van € 222.000,-- in 2023, € 310.000,-- in 2024, € 513.000,-- in 2025 en € 631.000,-- in 2026 te dekken uit de structureel beschikbare middelen in de begroting 2023;
- V. voor de jaren na 2026 de benodigde middelen in de volgende begrotingen mee te nemen in de integrale afweging;
- VI. het college opdracht te geven jaarlijks het geactualiseerde programma uit het Meerjareninvesteringsplan vervangingen en groot onderhoud aan de raad voor te leggen;
- VII. het college opdracht te geven nacalculaties van het meerjareninvesteringsplan 2022-2031 na afloop van 2 keer een 3-jaarsperiode en 1 keer een 4-jaarsperiode aan de raad voor te leggen;
- VIII. voor 2023 een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van 4,437 miljoen euro voor investeringen en vervangingen in de openbare ruimte;
- IX. de gemeentebegroting 2023 op deelprogramma niveau overeenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

Een aantal voorzieningen in de openbare ruimte is versleten en moet de komende jaren worden vervangen. Het gaat dan bijvoorbeeld om elektriciteitskabels van de openbare verlichting, wegen en oeverbeschoeiingen. Het voorgaande meerjareninvesteringsplan voor groot onderhoud en vervangingen is afgerond. We hebben daarom een nieuw plan opgesteld voor de komende 10 jaar. Met dit meerjareninvesteringsplan zorgen we ervoor dat voorzieningen in de openbare ruimte veilig zijn en in goede staat van onderhoud verkeren. Daarnaast dragen we bij aan diverse maatschappelijke opgaves zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, circulariteit en het verhogen van de leefkwaliteit en zorgen we voor integrale afstemming met andere partijen.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Het voorgaande meerjareninvesteringsplan voor groot onderhoud en vervangingen is afgerond. Op basis van de meest actuele beheergegevens en resultaten van diverse inspecties hebben we een nieuw plan opgesteld voor de komende 10 jaar.

Als gemeente staan we voor belangrijke maatschappelijke opgaven en hebben we zorgplicht voor onze kapitaalgoederen. De voorzieningen in de openbare ruimte zijn direct van invloed op de leefkwaliteit van onze inwoners en dienen daarom veilig en in goede staat van onderhoud en te zijn.

Maatschappelijke opgaves en doelen

We gaan steeds meer toe naar de vraag: aan welke maatschappelijke doelen kunnen we met beheer en onderhoud een bijdrage leveren. Welke waarde kunnen we toevoegen met ons beheer? Dat noemen we waardegestuurd beheer. In het voorliggende investeringsplan is waar dat mogelijk was rekening gehouden met diverse ontwikkelingen en opgaves zoals klimaatadaptatie en de energietransitie. Het zo goed mogelijk richten van ons groot onderhoudsprogramma vraagt maatwerk. Het komende jaar willen we dat daarom verder uitwerken in een nieuwe beheerstrategie voor dagelijks- en groot onderhoud. Dit doen we samen met andere gemeenten.

Integrale afstemming

Dit integrale plan met een vooruitblik naar de komende jaren verschaft ons inzicht in de te nemen maatregelen en biedt ons sturing om de opgaven binnen het beschikbare budget uit te kunnen voeren, zodat onze doelen en ambities kunnen worden behaald. Een methodiek om bij te dragen aan maatschappelijke doelen en waarde toe te voegen is kansgestuurd beheer. Als een straat bijvoorbeeld verandert door wijkvernieuwing, kunnen we ook diverse beheeropgaves meenemen. Dat gaat twee kanten op: met beheer en onderhoud kunnen wij een bijdrage leveren aan de maatschappelijke opgaves en andersom kunnen anderen beheeropgaves meenemen als zij aan de slag gaan in de openbare ruimte. We hebben daarvoor een kansenkaart ontwikkeld. Jaarlijks vertalen we de onderhoudsmaatregelen uit het Meerjareninvesteringsplan naar deze kaart en stemmen we af met andere programma's om koppelkansen te signaleren. Op deze manier doen we ons werk zo efficiënt en kosteneffectief mogelijk, met zo weinig mogelijk overlast voor inwoners. Met diverse nutspartijen zijn we daarom een gezamenlijk overleg gestart waarin we lange termijn programma's delen en afstemmen.

Het voorliggende meerjareninvesteringsplan zorgt ervoor dat:

- de voorzieningen in de openbare ruimte in goede technische staat van onderhoud verkeren;
- we met onderhoud bijdragen aan diverse maatschappelijke opgaves zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, circulariteit en het verhogen van leefkwaliteit (waardegestuurd beheer);
- tijdig en in afstemming met anderen de nodige maatregelen worden genomen om efficiency in ons werk te waarborgen;
- we verantwoord omgaan met beschikbare middelen;
- geen onnodig hoge kosten worden gemaakt in de toekomst.

Kader

Ieder jaar stelt uw raad het gewenste BORG-niveau vast (bij de begroting). Om aan dat niveau te kunnen voldoen dienen we versleten voorzieningen in de openbare ruimte te vervangen en maatregelen in het kader van groot onderhoud te nemen.

Met betrekking tot bepaalde kapitaalgoederen (zoals wegen) zijn we wettelijk (Wegenwet) verplicht om ervoor te zorgen dat deze in goede staat van onderhoud verkeren. Met het uitvoeren van groot onderhoud en vervangingen geven we tevens uitvoering aan doelen en ambities die uit het coalitieakkoord voortvloeien.

Argumenten en afwegingen

Goed beheer en onderhoud zorgt voor hogere kwaliteit van de leefomgeving en draagt bij aan de tevredenheid van inwoners en bedrijven. We voldoen ermee aan onze juridische verantwoordelijkheid en we verlengen met goed onderhoud de levensduur van kostbare voorzieningen en voorkomen daarmee onnodig hoge kosten.

Op een gegeven moment is onderhoud alleen echter niet meer toereikend. Als het einde van de levensduur is bereikt, zijn investeringen noodzakelijk om kapitaalgoederen te vervangen of te reconstrueren.

Om verantwoord met de beschikbare middelen om te gaan, onze doelen te halen en efficiënt aan relevante maatschappelijke opgaves te werken, hebben we een integraal meerjareninvesteringsplan gemaakt.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Met het voorliggende plan zorgen we ervoor dat de leefomgeving van onze inwoners veilig en kwalitatief is. Omdat hiermee hoge bedragen zijn gemoeid hebben we een second opinion gevraagd aan Antea group (in de bijlage treft u het eindrapport aan). Eén van de conclusies uit het onderzoek is:

(...) Het thema leefkwaliteit is direct gekoppeld aan de BORG systematiek. Op basis daarvan kan Stadsbeheer actueel inzicht geven in de actuele kwaliteit van de openbare ruimte, en is in staat deze te vergelijken met de kwaliteitsambitie en de impact van de verschillen op kosten te zetten. Het is voor gemeenten landelijk gezien een uitdaging om dergelijke thema's (klimaatadaptatie en biodiversiteit), naast het technische/kwalitatieve beheer, op kosten te zetten. Groningen is hiermee goed op weg.

Een andere conclusie betreft de resultaten van de door de Antea group uitgevoerde benchmark. Zo blijkt uit de benchmark het volgende:

(...) Groningen staat bovenaan in de lijst als het gaat om kosten voor groen. Dit afzettende tegen het areaal van 5 vergelijkbare gemeenten (150.000 – 250.000 inwoners) laat zien dat Groningen aanzienlijk meer groen heeft. Dit sluit aan bij de ambitie in het coalitieakkoord een groene gemeente te zijn.

Groene gemeente! De Groninger beschikt over 55 m2 openbaar groen. Dit in tegenstelling tot de gemiddelde benchmark hoog. De inwoners uit de benchmark beschikken over 39 m2 openbaar groen. Elke 100 inwoners in Groningen kunnen genieten van 67 bomen. In de benchmark betreft dit 41 bomen.

Naast de conclusies heeft Antea ook een aantal aanbevelingen gedaan met betrekking tot sturing, monitoring en andere belangrijke aspecten bij het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. We hebben de aanbevelingen bestudeert en zullen bepaalde (een aantal vinden reeds toepassing) aanbevelingen meenemen bij het opstellen van de toekomstige programma's vervangingen en groot onderhoud. Eén van de aanbevelingen betreft het actualiseren van het beleid voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte waarbij de relevante thema's binnen het beheer in integraal beleid worden geborgd. We nemen deze aanbeveling mee bij het verder ontwikkelen van onze nieuwe beheerstrategie voor het dagelijks en groot onderhoud en zullen daarbij bezien hoe we met het beheer en onderhoud kunnen bijdragen aan de belangrijke maatschappelijke opgaven.

Financiële consequenties

In onderstaande tabel is het globale programma weergegeven voor de komende 10 jaren.

Meerjaren programma vervangingsinvesteringen en groot onderhoud 2022 - 2031.											
Onderdeel	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	totaal
Investerings											
verkeersvoorzieningen	0	1.468.005	2.097.693	3.391.012	1.983.235	1.253.625	2.252.894	2.628.059	1.603.105	1.022.970	17.700.597
verhardingen	1.189.999	1.235.000	1.841.000	3.242.200	3.242.200	3.242.200	3.242.200	3.242.200	3.242.200	3.242.200	26.961.399
groen	1.734.230	1.734.700	2.174.913	2.174.913	2.358.906	1.926.678	2.111.223	1.807.562	1.807.562	1.815.249	19.645.936
kunstwerken	0	0	2.894.392	3.630.565	1.525.162	1.307.618	1.373.592	985.117	1.844.072	703.850	14.264.368
Totaal investeringen	2.924.229	4.437.705	9.007.998	12.438.690	9.109.503	7.730.121	8.979.909	8.662.938	8.496.939	6.784.269	78.572.300
Groot onderhoud											
verkeersvoorzieningen	786.750	786.750	786.750	786.750	786.750	786.750	786.750	786.750	786.750	786.750	7.867.500
verhardingen	4.258.706	3.657.021	3.657.000	3.658.575	3.658.575	3.658.575	3.658.575	3.658.575	3.658.575	3.658.575	37.182.752
groen	2.237.200	2.237.200	2.237.200	2.237.200	2.237.200	2.237.200	2.237.200	2.237.200	2.237.200	2.237.200	22.372.000
kunstwerken	1.652.000	1.652.000	1.647.093	1.645.084	1.650.267	1.650.878	1.552.545	1.649.655	1.651.795	1.652.110	16.403.427
Totaal groot onderhoud	8.934.656	8.332.971	8.328.043	8.327.609	8.332.792	8.333.403	8.235.070	8.332.180	8.334.320	8.334.635	83.825.679
Totaal invest en gr onderhoud openbare ruimte	11.858.885	12.770.676	17.336.041	20.766.299	17.442.295	16.063.524	17.214.979	16.995.118	16.831.259	15.118.904	162.397.979
Riolering en water											
Investeringen	11.302.000	9.902.775	8.681.900	9.666.000	9.666.000	9.666.000	9.666.000	9.666.000	9.666.000	9.666.000	97.548.675
Groot onderhoud	660.000	660.000	660.000	660.000	660.000	660.000	660.000	660.000	660.000	660.000	6.600.000
Totaal invest en groot onderhoud riolering	11.962.000	10.562.775	9.341.900	10.326.000	10.326.000	10.326.000	10.326.000	10.326.000	10.326.000	10.326.000	104.148.675
Totaal invest en groot onderhoud openbare ruimte	23.820.885	23.333.451	26.677.941	31.092.299	27.768.295	26.389.524	27.540.979	27.321.118	27.157.259	25.444.904	266.546.654
Benodigde middelen											
Riolering en water	11.962.000	10.562.775	9.341.900	10.326.000	10.326.000	10.326.000	10.326.000	10.326.000	10.326.000	10.326.000	
exploitatie	8.934.656	8.332.971	8.328.043	8.327.609	8.332.792	8.333.403	8.235.070	8.332.180	8.334.320	8.334.635	
kapitaallasten		222.017	310.353	512.635	631.497	477.758	424.062	487.284	485.117	441.253	
Aanwezige dekking											
middelen GWRP	11.962.000	10.562.775	9.341.900	10.326.000	10.326.000	10.326.000	10.326.000	10.326.000	10.326.000	10.326.000	
exploitatie	8.937.456	8.337.750	8.337.750	8.337.750	8.337.750	8.337.750	8.337.750	8.337.750	8.337.750	8.337.750	
kapitaallasten begroting 2022		134.000	256.000	292.000							
kapitaallasten, intensivering begroting 2023		88.017	54.353	220.635	631.497						
Nog te dekken		0	0	0	0	477.758	424.062	487.284	485.117	441.253	

Voor de investeringen 2022 heeft uw raad in november 2021 bij de begroting 2022 een krediet van 2,924 miljoen euro beschikbaar gesteld.

We beginnen met afschrijven in het jaar na gereedkomen van de investeringen. De in bovenstaande tabel opgenomen benodigde structurele kapitaallasten in het jaar 2024 ad 310 duizend euro hebben betrekking op de investeringen van het jaar 2023 ad 4,437 miljoen euro. De kapitaallasten ad 310 duizend euro kunnen worden gedekt uit de structureel beschikbare middelen begroting 2023 (bij begroting 2023 is in de jaarschijf 2024 structureel 54 duizend euro beschikbaar gesteld bovenop de al structureel beschikbare middelen ad 256 duizend euro). Voor de investeringen in de jaren 2024 en 2025 zijn de structureel benodigde middelen gedekt in de meerjarenbegroting 2023-2026.

Vanaf de begroting 2024 wordt jaarlijks een opgave ingediend voor het laatste jaar van de desbetreffende meerjarenbegroting. Voor de begroting 2024 betreft dit de investeringen in het jaar 2026 en de daarbij behorende kapitaallasten in het jaar 2027.

Voor de uitvoering van vervanging van de voorzieningen stellen wij voor om voor het jaar 2023 een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van 4,437 miljoen euro. Hieronder een gespecificeerde weergave van de maatregelen.

Maatregelen 2023	Locaties	Vervangingen (investeringen) (bedragen x 1000 euro)
Verhardingen	Helperwestsingel Groen voor Grijs Woldjerspoorweg Bakkerstraat Thesinge De Waard en Woldweg (P-vakken) Fietspad Hunzedijk Parkweg Reddingiusweg Rembrandt van Rijnstraat Diepenring noord	1.235
Vervangen speltoestellen	Diverse locaties	570
Groen (bomen) Voorbereiding/wortelopdruk/kap en herplant	Rijksstraatweg (Haren) Woldwijk Jupiterstraat Abraham Kuyperlaan Verlengde Oosterweg	1.025
Groen	Diverse locaties	140
Verkeersvoorzieningen	Ombouw OVL kasten op diverse locaties Verduurzaming door LED op diverse locaties	1.468

Begrotingswijziging

Begrotingswijziging investeringen							
Meerjarenprogramma vervangingen en groot onderhoud							
Betrokken directie(s)		Directie Stadsbeheer					
Naam voorstel		Meerjarenprogramma vervangingen en groot onderhoud					
Looptijd		2023-2031					
Financiële begrotingswijziging							Bedragen x 1.000 euro
Beleidsveld	Programma	Deelprogramma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te activeren
02.1.1 Onderhoud en beheer openbare ruimte	02 Leefomgeving en Veiligheid	02.1 Kwaliteit van de leefomgeving	Dir. Stadsbeheer	I	4.437		-4.437
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING					4.437	0	-4.437

Overige consequenties

Geen.

Vervolg

Na vaststelling door uw raad geldt het meerjareninvesteringsplan en worden de maatregelen nader jaarlijks gespecificeerd. Jaarlijks zal uw raad dan ook gevraagd worden om een uitvoeringskrediet voor de volgende jaarschijf beschikbaar te stellen.

Nacalculaties

Gelet op de omvang van de investeringen, zullen we conform onze financiële verordening, nacalculaties aan de raad voorleggen. Daarmee zullen we de financiële jaarschijven financieel afsluiten (zoals voorgesteld in het dictum van dit voorstel).

Nieuwe beheerstrategie

In 2023 gaan we verder met het uitwerken van de nieuwe beheerstrategie voor dagelijks- en groot onderhoud. Hierbij staat het bijdragen aan maatschappelijke opgaves centraal (waardegestuurd- en belevingsgestuurd beheer).

Lange Termijn Agenda

Februari 2023.

**Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,**

**burgemeester,
Koen Schuiling**

**secretaris,
Christien Bronda**

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.